

EDINOST

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrčkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 2.00, izven Avstrije . . . 4.00; za tri mesece . . . 5.00, „ . . . 10.00; za pol leta . . . 10.00, „ . . . 18.00; za vsa leta . . . 10.00, „ . . . 18.00.
Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 2 avc., izven Trsta po 3 avc. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 avc., izven Trsta 5 avc.

Oglaš se računa po tarifu v pettu; za naslove z dobitimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslovni, osmrtne in javnozahvale, domači oglašji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Casarova št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacije in oglašje sprejema uredništvo ulica Molina piccolo št. 3, II. nadst. Odpriete reklamacije se prosto poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč!

Na korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Moška podružnica tržaška priredi prihodnjo nedeljo — sodelovanjem ženske podružnice — lepo veselico, da proslavi desetletnico svojega obstanka in da zajedno dovede družbi nekoliko podpore. Razsežni program tej veselici smo že prijaviли v večernem izdanju od minolega torka. Toda o programu nečemo govoriti danes, ampak naglasiti moramo še jedenkrat namene te družbe in dolžnosti, ki vežejo vse pokrajinske Slovence do družbe sv. Cirila in Metoda.

Družbi naši niso nameni napadalni nasproti drugim narodnostim, ampak strogo obrambeni. Naša družba ni ničesar drugega nego obrambeno sredstvo proti napadom tujinstva na našo krv, na našo deco, na našo last, na našo bodočnost. Ne proti Nemcem ali Italijanom je obrbeno delovanje naše družbe, ampak jedino le proti onim, ki hočejo trgati slovensko deco iz naročaja slovenskih mater, proti onim, ki se dan na dan pregrešajo proti božjim in človeškim zakonom, proti zakonom, ki so napisani na papirju in proti zakonom, ki so napisani nezbrljivimi črkami v poštenih slovenskih srcih: proti vsem onim je obrbeno delovanje naše družbe, ki nečesto spoštovati — ptuje lasti! O mnogokaterem društvu v Slovincih so različna menenja, da-li je bilo potrebno ali ne, ali o družbi sv. Cirila in Metoda ne sme biti razlike v menenju, kajti ista se je v resnici porodila iz narodne potrebe. Ako celó drugi narodi, kojih obstanku ne preti ni najmanj nevarnost od nobene strani, snujejo take družbe v varstvo svoje mladine, koliko bolj smo morali storiti to mi, kojim je že izguba jedne same duše občuten udarec v silnem boju, v kojem ne moremo pogrešati nijednega sobojevnika!

Mirnim srcem rečemo torej lahko, da stvar družbe sv. Cirila in Metoda je splošna narodna stvar. In v zanimanju za tako stvar ne smemo Slovinci poznati ni radikalcev, ni oportunistov, ni naprednjakov, ni konservativcev, ampak na tem, v sedanjih bojih jedino nevtralnem polju združiti se moremo in moramo vsi, ki se zavedamo svojih dolžnosti kot zvesti sinovi svojega rodu. O politički taktiki so lahko različna menenja, gledé na cilj moramo biti jedini. A ker je v namenih družbe sv. Cirila in Metoda izražen veliki naš cilj — osigurana narodna bodočnost — ravno zato absolutno ne sme biti med nami razlike v sodbi glede na potrebo te družbe in mi ne poznamo pretveze, pod katero bi smel najzadnji Slovenec zanemarjati svoje dolžnosti do te družbe.

Ob razvnetih strastih in v viharju domačega prepira bilo je pač trenutkov, ko se je zdelo, da tudi to družbo, to zenico v našem narodnem očesu, potegnje v divji vrtinec, ali v ponos in veselje naše odbil je

narod jednodušno ta namerovani napad ter preprečil nakane, koje je mogla poroditi le medsebojna strast. In ravno v tem, da je narod naš vzlic vsem razlikam v političkem menenju toli zlošno in v káli zatrl nevarnost, ki je pretila naši družbi po domačem prepiru, pokazal je ta mali in izmučeni narod naš svoj jasni vid, svoj bistri razum in zdravi instinkt za ono, česar mu najbolj treba za osiguranje lastne bodočnosti. Prepiri in strasti pačijo in demoralizujejo ljudstva; a ravno zato smatramo mi za posebno veselo znamenje v sedanjih dneh bratomornega klanja, da vsi naši prepiri in vse razdivjane strasti niso mogle popačiti našega slovenskega ljudstva v toliko, da ne bi videlo jasno, da bratsko delovanje pri družbi sv. Cirila in Metoda je ona točka, koje se ne sme nikdo dotekniti z namenom podiranja.

In še le tedaj, ako dobro uvažimo ta moment, moremo pojmiti, kaj je za nas družba sv. Cirila in Metoda v naših dneh. Ona ni le vzgojevalka naše mladine v verskem in narodnem duhu; ona ni le zaščitnica te mladine pred tujimi napadi: ona je v današnjih dneh tudi angelj, ki vpliva blažilno na grda nasprotstva. Ko razpne ona svoja krila nad razdvojenimi brati, tedaj se naslaja naše srce ob lepem in, žal, redkem prizoru, da razsrjeni bratje občujejo med seboj kakor morajo občevati pravi bratje. Družba sv. Cirila in Metoda je torej prava mati našim otročičem in zaščitnica nam vsem. A kdo ne bi ljubil svoje matere, kdo bi ne bil hvaležen svoji zaščitnici? Otrok, ki ne ljubi svoje matere, je izrodek; človek, ki ni hvaležen svojim dobrotnikom, ni pravo bitje po božji volji. Med nami Slovinci pa naj ne bo izrodov, med nami ne sme biti stvarstva, ki bi ne bilo po božji volji! Pokažimo se vsikdar hvaležne družbi, v koji je utelesnjeno pravo slovensko rodoljublje in ki je jedina predstaviteljica našega narodnega jedinstva in ki je propovednica krščanske strpljivosti med brati!

Naša tržaška moška podružnica, vredna hčerka uzorne svoje matere, praznovala bode v nedeljo svoj jubilej. Tu se nam zopet vrača slovesna prilika, da pozabimo na vsakdanje boje, na grenkosti političkih in narodnih borb ter da si, vzdignivši se nad površje strasti, podamo bratsko roko v oni idejalni božanstveni ljubezni, koje propovednica in predstaviteljica je ravno naša družba sv. Cirila in Metoda. In v tej ljubezni položimo, vsakdo po svoji moči, dar na oltar naše družbe, da jej pomoremo izvrševati veliko nalogo, zahtevajočo ogromnih žrtev. Saj, kar damo, damo — zase! Saj darovi, poklonjeni družbi sv. Cirila in Metoda, so položeni na oltar naše lastne narodne bodočnosti. Delo naše šolske družbe, je plemenito, a nad plemenitimi ustanovami bdi božji blagoslov! V zvestem podpiranju družbe sv. Cirila in Metoda pokazimo

vsi do zadnjega, da mislimo in čutimo plemenito!

Na srečno svidenje torej na jubilejni veselici naše moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, prihodnjo nedeljo, v telovadnici „Erzškega Sokola“!

Politiške vesti.

V Trstu, dne 22. novembra 1895.

Kakó so agitovali liberalci na Dunaju! Državno pravdnštvo je dvignilo zahtevbo proti večini trgovcem s pohištvom, ker so žugali mizarskim mojstrom, da bi jim ne dali dela, ako ne bodo glasovali za liberalno stranko. — Ob tej priliki povemo tudi lahko, da je okrajni glavav Friebeis, sedanjí upravitelj občine dunajske, izjavil v seji pridodeljenih mu svetovalcev, da so se že pričele potrebne priprave za prihodnje volitve, tako, da se bodo mogle vršiti o pravem času, kakor določa mestni statut. Pravijo, da hoče vlada s tem pridobiti uradnike za-se, ali pravo za pravo za liberalno stranko, da se pred koncem leta pripravi vse potrebno za urejenje plač. Nočemo ugibati, da-li se vladi posreči ta nakana ali ne; ali recimo, da se jej posreči, potem pa čaka grofa Badenija veliko težja naloga: udušiti agitacijo nove katoliške ljudske stranke, v koje taboru bode gotovo v najbližjem vse konservativno nemštvo. In kako hoče udušiti to gibanje? Uverjen naj bode, da ne drugače, nego da odločno nastopi proti — liberalni stranki. Po takem „pacificiranju“ pa pride liberalna stranka z dežja pod kap. Ergo: lažilberalni stranki ni več pomoči in visokorodni gospod grof opravlja pravo Sisifovo delo, ko hoče prisiliti ljudstvo, da bi ljubilo tam, kjer ne more ljubiti. Škoda res za toliko razburjenja radi nepotrditve Luegrove!

Sodba barona Dipaulija. Baron Dipauli se je pogovarjal te dni se sodnikom lista „Bozener Zeitung“ o vzrokih, ki so bili odločilni za njegov in njegovih somišljenikov izstop iz Hohenwartovega kluba. Baron Dipauli je rekel: „Mi ne bodemo tirali reakcionarne, ampak svobodonostno politiko. Sedaj, ko smo zadobili svobodo v gibanju, branili bodemo svobodo parlamenta, česar nismo mogli storiti do sedaj po krivdi veleposestnikov. Ti poslednji so vzrok, da smo ostavili klub. Mi smo jim rekli v obraz: „Vi ste uničili Staročehce; vsaka stranka je izgubljena, ki služi Vam; mi nočemo, da nas doleti usoda Staročehov. Vemo, da naš vpliv bode neznamen in da bode naše položenje težavno. Toda mi se tolažimo s tem, da za nami stojé naši volilci, da ko pride dan sodbe — zadobimo ne le zadoščenje, ampak bodo obsojeni oni, ki so nas prisilili do tega koraka.“

Deželnozbornske volitve na Češkem. Včeraj volile so kmečke občine. Izvoljenih

je bilo: 43 Mladochov, 1 Staročeh, 2 pripadnika kmečke stranke, 26 nemških liberalcev, 3 nemški nacionalci, 1 krščanski socialist, 1 klerikalec in jeden, ki ne pripada nobeni stranki. Za dva mandata se bodo vršile ožje volitve.

O obsojenih zagrebških dijakih. Izmed dijakov, ki so bili nedavno obsojeni radi poznanih demonstracij, so že nastopili svojo kazen vseučilišniki Stef. Radić in oba sina dra. Franka. Tudi v hrvatskem saboru bilo je te dni govorjenje o dogodkih zadnjih dni. Posl. Frank je namreč interpeliral radi dejstva, da je bilo te dni iztiranih iz Zagreba več relegiranih visokošolcev. Dotičnikom je zažugano, da se v gotovem času ne smejo povrniti v Zagreb, ako nečesto biti kaznovani z 1—3 mesecev zapora. Utemeljuje svojo interpelacijo rekel je dr. Frank, da je to postopanje plod najodurnišega absolutizma, da je to brutalnost, ki se ne slaže z ustavnim življenjem. Po zakonu, veljavnem v Hrvatski, sme se vzkrajati bivanje v občinah le takim osebam, ki se ne morejo izkazati veljavno domovnico, ali se vedejo nedostojno, ali ki nimajo potrebnih sredstev za vzdrževanje sebe in svoje družine. No, v tem slučaju vsega tega ni bilo, ampak izgnani so iz prestolnice hrvatski mladenči, ki imajo poklic in nalogo, da postanejo sredotočje vrednih in čestitih Hrvatov, domovinstva in narodnih teženj. In zakaj se je postopalo tako s temi mladenči? Na čelu te silne gonbe stojé službeni krogi. Te dni so uprizorile službene „Narodne Novine“ gnusen, uprav infamen atentat na hrvatsko mladino, rekši, da so oni mladenči, ki so bili pod obtožbo, a ne še obsojeni, kakor razbojnik, lazaroni, ki dele svoj plen z Majko božjo. Govornik je rekel, da ne ve parlamentarnega izraza, s kojim bi mogel primerno označiti tako postopanje. Takega postopanja ne bi smel trpeti nikdo, kojemu je kaj do svetosti sodnih oblasti. Dotična redarstvena naredba je bila torej izdana, ker so bili dotični dijaki relegirani z zagrebškega vseučilišča in ker so baje prelomili besedo, dano vseučilišnemu rektorju. Meni je vrlo žal — vskliknil je govornik — da gospodje poslanci niso bili pri sodišču in da niso čuli obrambe naše mladine. Uverili bi se bili, da se ne more govoriti o pokvarjeni morali naše mladine, koja pokvarjenost naj bi bila sedaj namišljeni razlog za izgon. Vi sami bi morali priznati, da se narod hrvatski more uprav ponašati s tako mladino, kajti toliko vzvišene morate, ki so jo kazali ti mladenči med razpravo, toliko zaresnosti in ljubavi do svoje domovine, toliko poštenje zlasti gledé dane besede, toliko znanja in naobraženosti, kar vse so kazali mladenči — vse to bi služilo vsakemu narodu v ponos in diko.

Važna izjava nekaznovanih dijakov. Dijaki, ki niso bili zapleteni v pravdo radi

„Da! Vzroki srečnega in nesrečnega zakona so temeljito načrtani, kakor da je hodil od obitelji do obitelji.“

„Jaz bi dejal“, rekel je bankir, „da se je ta človek moral že petkrat oženiti.“

„Dosti mu je, ako je bil dvakrat oženjen“, odgovoril je profesor smejoči se.

„Da, da, kakor kdo zadene, baš kakor v loterijo.“

„Često se tudi z jedno ženo doživi toliko, da bi lahko človek napisal cele knjige“, pridel je profesor.

„Istina, zlasti, ako ji ni mati zapredla jezika in ako ne zna zvladati slabosti svojih razjarjenih živcev in svoje žive domišljije; — ali ta novela ugaja mi najbolj radi tega, ker je poučna za vsakega človeka, zlasti za mladino; a razum tega ima ta doktor divno pero, jeden izrek lepši od drugega.“

„Da, piše jako krasno, jezik ima v svojej oblasti“, odgovoril je profesor. (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Srečna novela.

Hrv. spisal O. Romanić; poslov. Fr. V.—c.

Od štirih tesnih sten se tesneje sobice odbijal se je plavkasti dim, vzdigoval se k oknu, katero je na pol slepo gledalo v staro, razpokano zidovje jeden meter oddaljene sosedne hiše, in se vrtel gori k modremu nebu, s katerim je divna priroda zastirala budimski kraj.

Bila je to mala, podolgasta in tesna sobica, a v njej nered, kakor v sobi za staro šaro. Na mali mizi kraj okna je stala steklenica z vodo in mala umazana kupica, papir, peresa, črnilo, knjige, nožek, skripta — vse drugo čez drugo, a v največjem neredu. Kraj okna je viselo na pol slepo, s papirjem zalepljeno malo ogledalce, dedščina pokojnega deda.

Črne stene pokrivali so stari umazani zemljevidi in razne po strani obešene slike, kojih okviri so bili pregledani od črvičev na tisoč mestih. Nad posteljo so gledale izpod debelega prahu gosli, katerim so bile strune že popokane in kakor niti visele po steni, izdajajoče svojega gospodarja, da je nanje že davno pozabil, ali da mu nikdar ne dojde denar, da jih zamenja z novimi.

V tem malem prostoru je sedel na podrtem, slavnatem stolu mlad človek, spuščal oblaček za oblačkom gostega dima iz ust, iskal v njem spomine in preganjal jade, ki so mu stiskali prsa.

Ni mu še cigareta dogorela, ko je potrkal nekdo na vrata, ter nečakajoči dovoljenja, vstopil in rekel:

„Čestitam Ti, Zvonimir!“

„A k čemu, Miloš“, vprašal je Zvonimir spustivši dim iz ust.

„K slavnemu imenu“, odgovoril je Miloš.

„Govori, kakšno je to slavno ime?“

„Ako plačaš merico vina, izveš takoj.“

„Ko bi imel groš, pil bi ga sam.“

„Potem ostaneva oba žejna“, reče Miloš.

„Po starej navadi. Nu tedaj, povej brzo, ako je kaj dobrega.“

„Slušaj me! Sinoči sem se napolil v veliko čitalnico in premetal tam vse časopise, da bi izvedel, ako je kaj zanimivega iz naše domovine; in pri tej priliki sem slišal, ko je bogati bankir Dukatinovič vprašal nekega profesorja: „Ste-li čitali, profesor, novela. „Srečen in nesrečen zakon“ od dra. Zvonimira Slavoljubića?“

„Sem“, odgovoril mu je profesor, „jako dobro, jedrnato in temeljito izdelana.“

„Tudi jaz sem se ji divil“, rekel je bankir. „Ta doktor je pokazal jako mnogo izkušnje in nadarjenosti.“

poznanih demonstracij v Zagrebu, pričbujejo v opozicijskih listih izjavo v imenu vseh dijakov, kakor zatrjujejo, da so opravičene vse zatožbe dijakov proti rektorju vseučilišča dr. Spevca. Izjava trdi, da je res, kar so trdili dijaki o govoru rektorja Spevca, ko je rekel, da morajo biti mirni le na vseučilišču, zunaj pa lahko demonstrirajo, kolikor hočejo.

V očigled tej izjavi je tembolj zanimiva vest, da vladna stranka pritiska na sedanega predsednika deželnega zbora Gjurgjevića, naj bi odstopil v ta namen, da bi potem izvolili rektorja Spevca predsednikom v nekako zadostenje za napade od strani dijakov. Sedaj nastaja seveda vprašanje: kdo govori resnico, ali rektor, ali dijaki? Mi nočemo žaliti g. rektorja, ali čudno bi se nam zdelo vendar, da bi lagali vsi dijaki, tudi tisti, ki niso bili zapleteni v sodno preiskavo in kojih ni doletela nikaka nezgoda!

O položaju na Vstoku. Kolikor opasneje postaja položaj na Vstoku, kolikor bolj se množe poročila o turških grozodejstvih, tem pridneje se bavijo novice v vprašanju, ali so evropske vlasti v soglasju med seboj glede na postopanje proti apatični Turčiji, ali niso v soglasju. Jedni trde, da se jedina Rusija protivi predlogom Avstro-Ogerske, drugi trde zopet, da z Rusijo roka v roki gresta Nemčija in Francozka. Zlasti Angleži so baje jako vznemirjeni, ker slutijo, da ima Rusija sedaj odločilen vpliv na sultana; mimo tega jim gre tudi to navskriž, da se je Bolgarska v poslednji čas znatno približala Rusiji. Ako pa je res, da se je Nemčija sporazumela z Rusijo, kar se dostaje postopanja z ozirom na homatije na Vstoku, menimo — saj skoro ni mogoče drugače pri sedanjem položaju, da pride vsaj do začasnega sporazumljenja tudi med Avstrijo in Rusko. V interesu miru bi se morali le veseliti takega sporazumljenja. Nekdaj toli mogočna Anglija ostala bi seveda osamljena, kajti ostal bi ji le eden sam zaveznik — siromašna Italija. Taki zavezniki se niti ne štejejo.

Najnovejše vesti iz Carjegrada poročajo o novih nasilstvih Turkov po mali Aziji in se je zopet bati hudih izredov. Mustafa paša se pogaja z uporniki v Zeitunu, da bi izpustili ujetnike. Armenski patrijarhat se je obrnil z dopisom do poslanikov, v kojem opozarja na grozodejstva, storjena na Armenicah ter na nevarnosti in bedo, ki jim prete. Patrijarhat prosi varstva armenskemu narodu ter stroge preiskave proti provzročiteljem grozodejstev. — Glede Grške se ni določeno, da li se udeleži velike demonstracije družih mornaric. — Italijansko brodogradništvo je že priplulo v Smirno. (Glavno mesto vijaleta Ailin v Mali Aziji).

Iz Francozke. Česar si ni upalo nobeno francosko ministerstvo do sedaj iz strahu pred morebitnimi škandaloznimi razkritji, to je storilo sedanje ministerstvo nenavadno odločnostjo: dalo je zapreti znamenitega sleparja Artona. Arton je bil glavni agent največjih sleparjev pri oni družbi, ki je hotela z velikim panamskim prekopom združiti dva oceana.

Ti sleparji so provzročili narodu francoskemu na milijone gmotne škode. A prvi agent sleparjev je bil ravno Arton. Policija je dolgo iskala Artona, a ga ni mogla najti, ker — ni hotela. Vse dosedanje vlade bale so se novega javnega škandala. Glavna naloga Artona bila je namreč ta, da je podkupljal poslance, da so glasovali v prilog sleparsi družbi. A kar si niso upali storiti drugi, storilo je ravno ministerstvo Bourgeoisovo, o kojem se je sodilo sploh, da nima nikake življenske moči v sebi: dalo je Artona zapreti po londonski policiji. Popred ga niso mogli najti, sedaj so ga pa našli prav hitro — ker so hoteli. O posledicah temu dogodku je težko soditi danes, ker se ne ve, v koliko hoče Arton izdati svoje — solumpe. Ako res pride na dan s pobotnicami o svotah, sprejetih se strani poslancev za glasovanje v prilog panamski družbi, pričakovati je novih velikih pravi in novega razburjenja. Vsakako pa kažejo ti dogodki, da stoji na Francozskem javna morala in justica veliko viši nego pa v Italiji, kjer puščajo notoriške tatove pri rimski banki po najviših državnih službah.

Različne vesti.

Dar škofu Strossmayerju. Te dni je posebna deputacija izročila škofu Strossmayerju

krasno izdelani mašni plašč, dar bratov Čehov. Vezivo je izdelano v češkem narodnem slogu in bogato okrašeno zlatom. Plašč so napravile učenske mestne obrtne šole v Pragi; isti je bil razstavljen na narodopisni razstavi in je vzbujal splošno pozornost. Zahvaljuje se izrekel je Strossmayer svojo željo, da bi se skoro uresničile plemenite želje národa češkega.

In tako skoro ne mine dan, ki bi nas ne uveril nvoič, da je v velikem biskupu utelesena ideja vzajemnosti avstrijskega slovanstva. Njemu se klanjajo Hrvatje, Čehi, Slovenci; celo Srbi mu ne morejo odrekati svojega spoštovanja; njemu se klanja ves učeni svet, v kolikor mu ne moti vida grda slavofohija. Najugledniši možje Evrope, a la Gladstone, divijo se velikemu duhu Strossmayerjevemu in njegova beseda se rada uvaža pri sv. Stolici. Mož je naš ponos, to rečemo po vsej pravici. Takih vladik nam dajte in mi posvetnjaki jih navdušeno in brez ovinkov pripoznamo tudi političkim voditelji národa. Vladik nam dajte, ki bodo poleg svoje skrbi za žar svete vere negovali tudi plamen ljubezni do svojega rodu, one ljubezni, ki zahteva, da narod nastopaj pred svojimi vrstniki, ne nestrpno ali preobestno, pač pa — ponosno. Strossmayer je uzoren dušni pastir, zajedno pa tudi narodnjak, ki uči neprestano, da narod mora biti ponosen na vse, kar je njegovega. Strossmayer je velik, pred njim se v ponižnosti klanja vse avstrijsko slovanstvo ravno zato, ker je v toli divno harmonijo spravil svojo verski čut se svojim idejalnim rodoljubjem. Posnemajte ga in narod slovenski bode živel — v miru.

Goriški Slovenci so že poskusili na svojem telesu, česa nam je pričakovati v bližnji bodočnosti. „Reichsposti“ poročajo o tem: Slovenske ljudske šole, ki bi se bila morala otvoriti že z dnem 1. septembra, še danes ni. Še več občinski svet se svojimi „zmernimi“ življi je sklenil, spraviti to šolo pod streho — Slovincem v zasmeh — v nekem zanemarjenem in takemu namenu nikakor ne odgovarjajočem postopju na periferiji mesta. Temu sklepu je pritrtil deželni šolski svet, v nasprotju se svojimi lastnimi odloki iz seje od dne 13. t. m., in je privolil občinskemu svetu za osnovanje šole nov rok do 1. januarja 1896. To postopanje je nezakonito, ker se šolski lokal mora nahajati, če le mogoče, v sredini šolskega okrožja in ker se interesenti niso zasliali*.

No, kaj dé to, da se le dobro godi — Hohenwartovemu klubu!

O boleznih grofa Taaffeja. Iz Nalžova poročajo večerajšnjega dne: Stanje grofa Taaffeja je zelo resnobno. Srca je oslabeledo, slabost napreduje.

Pošta v Buzetu. S 1. decembrom t. l. oživotvoriti se pri poštnem uradu v Buzetu tudi službi dveh poštnih selov. Ta dva sela opravljala bodeta svojo službo po trikrat na teden in sicer vsak tork, četrtek in soboto. Sela odhajala bodeta omenjene dni ob 7. uri zjutraj od poštnega urada ter bodo zahajal jeden v Strped, Črnico, Movrač, Sočrgo in Pregaro, drugi pa k sv. Martinu, Strano, Sv. Ivanu, Sv. Donat, Vrh, Račice ter Prodane. Ta dva sela vračala se bodeta na poštni urad v Buzet po 5. uri popoldne.

Maliko zgodaj! Mestni magistrat je že sedaj objavil oklic, s katerim pozivlja lastnike hiš, voditelje zavodov, trgovin itd., da morajo najpozneje do 8. ure zjutraj dati — skidati sneg raz tratoarje ter potresti prostor pred poslopji z zaganjem itd. Kdor tega ne stori, kaznovan bode z globo do 50 gld. — Maliko zgodaj je izišla letos ta naredba; mogoče pa je, da vremenski proroki na magistratu „vohajo“ sneg, ki leži tam na visokih planinah, s katerimi pa Trst menda nima ničesar opraviti. Dokler dobimo v Trstu sneg, bode ta naredba že zdavna pozabljena.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji priredi v ponedeljek dne 25. t. m. svoj 11. redni občini zbor. Lokal: Kastnerjeva restavracija „Zum Magistrat“. Začetek ob 8. uri zvečer. Slovanski gosti dobro došli!

Društvo „Radogoj“ je imelo te dni svoj občini zbor. Društvu je, kakor znano, namen podpirati visokošole in umetnike. Minolega leta je društvo napravilo 9 letnih ustanov, pet po 200 goldinarjev in štiri po 100. Jedenkratnih podpir ni moglo deliti društvo, ker ni bilo potrebnega denarja na razpolago. Za bodoče leto je odbor dovolil le jedno

podpore v znesku 200 gold., ostale pa je moral skrčiti na 100 gld., oziroma 50 gold. Tajnikovo poročilo zaključuje z nastopnim pozivom: „Ako nočemo, da se velik del naše mladine prepusti naključju na mlo in nemilo, tedaj skrbimo vsi, ki imamo srce za mladino in razum za narodove potrebe, da se „Radogoj“ okrepi od leta do leta bolj, ker le potem bode tudi „Radogoj“ mogel krepiti našo mladino, nado naše bodočnosti“.

„Radogoj“ ima 36.132 kron nedotakljive glavnice. V minolemu letu pa je imelo društvo 2841 kron dohodkov in 2940 kron izdatkov. Predsednikom je bil zopet izvoljen gospod Ivan Hribar.

Avstrijska vstočna vojna eskadra. Kakor smo omenili že v današnjem zjutranjem izdanju, odplula je večeraj c. in kr. vojna eskadra iz Pulja na Vstok, kjer se pridruži vojnim ladjam drugih držav, ki bodo v turških vodah demonstrirale s svojo prisotnostjo proti Turčiji. V tej c. in kr. vojni eskadri so te-le ladje: 1. oklopnica „Kaiserin Elisabeth“ (4000 tonelat; 2 velika topova, 6 srednjih topov, 2 manjša in 11 topov za naglo streljanje); 2. kazematna ladnja „Tegetthoff“ (7390 tonelat; 6 teških, 5 srednjih topov, 2 manjša topova in 15 topov za naglo streljanje); 3. korveta „Donau“ (2343 tonelat; 10 srednjih topov, 1 mali top in 4 topovi za naglo streljanje); 4. torpedovka „Meteor“, (350 tonelat; 9 topov za naglo streljanje). Razven teh ladij sti že v levanti: torpedovka „Sebenico“ pred Smirno (840 tonelat, 5 lahkih topov in 7 topov za naglo streljanje) in stalni parnik „Taurus“ pred Carjigradom (star parnik na kolesa; 550 tonelat, 5 lahkih topov).

Slatin paša odlikovan. Nj. Veličanstvo cesar podelil je slavnoznanemu poznavatelju Afrike Slatinu paši komturni križec Fran Josipovega reda z zvezdo.

Iz Škedenja nam pišejo: Včeraj popoldne zanesla me je burja tu sem in dospel sem ravno k veličastnemu zvoniku, o katerem sedaj pravda teče, ko je mrtvaški zvon naznanil pogreb. Sprevod bil je ginljiv; pevsko društvo pelo je nagrobnice, domača godba svirala je žalostinke, dekleta v prekrasni narodni obleki spremljale so krsto, za njo pa je korakalo gotovo nad 400 ljudi. Vse je žalovalo in molilo. Ginljiv utis ptajcu! Častno za domačine! Pogreblji so mladega, nadpol-Lovreta Sancina Točevega, sina vrlo delavnega odbornika gospodarskega društva. Lahka mu zemljica! Pri tej priliki pa še jedenkrat javno pohvalimo Škedenjski pevski zbor pod vodstvom Valentina Pižona. Pač res: čast in ponos vsej slovenski okolici so ti vrli slavčki!

Iz Doline nam pišejo dne 19. novembra 1895.: Tukajšnja občina vdobi z novim letom c. kr. orožniško postajo. Dne 16. t. m. ogledoval si je g. vodja miljske c. kr. orožniške postaje stanovanje za isto. Izmed mnogo stanovanj, ki so mu bila na razpolago, je bil z dvema prav zadovoljen. — Ta določba višje oblasti, da postavi v Dolini c. kr. orožniško postajo, je res hvale vredna in pozdravljamo ta sklep z veseljem.

Dne 26. in 27. t. m. imeli bomo občinske volitve. Kaj nam iste novega prinesejo, bomo poročali; sedaj moremo le toliko omeniti, da se ljudstvo, vzlic temu, da mu sedanjo starešinstvo ni po volji, malo zanima za iste. Kaj je temu krivo, ni težko uganiti. Pred volitvami se nobeden ne gane (razun županove stranke), po volitvah pa vse godrnja in se pritožuje k izvoljenemu odboru. Takemu ljudstvu, ki se ne potruddi k volitvam, da bi oddalo svoj glas — godi se še predobro. Punktum. —c—

Čudna služba. V nekaterih delih mesta Brna zaplodile so se poslednji čas strašansko — podgane. Ker ljudstvo ne more nič kaj izdatnega opraviti proti sto in stotisočem teh gnusnih glodalcev, sklenil je mestni magistrat Brnski, da namesti moža, katerega služba bode — boj na življenje in smrt proti podganam! Pravijo, da ta človek ne bode baš slabo plačan, no, kljubu temu mora imeti dotičnik, ki dobi to „službo“, takozvani „dober želodec“.

Ukradena milijona. Iz Bruselja poročajo, da je tamošnji železniški družbi „Société général“ poneveril, odnosno ukradel denarničar družbe okroglo svoto 2,616,000 frankov. Ta denarničar, imenom Heunin, pobegnil je v Pariz, toda prišla ga je tamošnja policija.

Pri Heuninu niso našli denarja; isti trdi, da je ukradena milijona zaigral na borzi.

Izpred porotnega sodišča. Čestokrat se dogaja, da ta ali oni vročekrvnež pretepe iz ničevih vzrokov tujega otroka. Tak slučaj bil je povod porotni razpravi, vršivši se večeraj pred takajšnjim porotnim sodiščem. Obtožen bil je 47letni zidar Josip Hussu, oče deveterih otrok, da je 7letnega Klementa Pogoričnika takó surovo pretepel, da je ubogi otrok dva dni pozneje umrl. O tej stvari govorili smo že večkrat v našem listu, zato je omenjamo tu le na kratko bistvene točke iz razprave. Hussu je odločno tajil, da bi bil dečka Klementa udaril po glavi, ampak trdil je, da je dal otroku par udarcev z breskvino vejo po hrbtu in po nogah in sicer radi tega, ker je bil deček Pogoričnik vrgel kamen v jednega njegovih sinov. Trdil je nadalje, da so govorili sosedje, da je Pogoričnikova mati prejšnji dan pretepla istega svojega otroka, kar pa je mati odločno tajila. Na vsi srečo obtoženčevu bile so izjave zaslišanih svedokov (11 njih) ali v medsobnem protislovju, ali pa so se glasile ugodno obtoženču. Porotniki se torej niso mogli osvedočiti o krivnji obtoženčevi ter so z a n i k a l i toliko vprašanje gledé ubojstva, kolikor vprašanje gledé težkega telesnega poškodovanja. Sodišče je moralo zato je Hussa rešiti obtožbe ter ga staviti takoj na svobodo.

Policijsko. Mešetarju Ernestu Delle Grazie, stanujočemu v ulici Giulija št. 5, ulomil je nepoznan tat v pisalno klob, nahajajočo se v Tergesteju ter mu ukradel 100 gld. v bankovcih po 5 in 10 gld. Tatvino prijavili so policiji. — 24letnega pekovskega pomočnika Josipa Pertota z Nabrežine so zaprli, ker je peneveril svojemu gospodarju več manjših svot denarja. — Uradnik H. M., stanujoči v ulici Amalia št. 28, izročil je pred kakimi 2 meseci 42letni A. V. iz Sv. Marije Magdalene Gornje tri komade zlatnine, da jih proda. Žena pa je zlatnino zastavila za 50 gld. in potrošila denar. Ker lastnik nikakor ni mogel dobiti odškodnine, prijavil je stvar policiji ter so vsled tega zaprli nezvesto žensko. — Perici Katarini Vatovac iz Vrdele odnesel je drzen tat omot perila, katerega je bila pozabila na nekem vezu v ulici Stadion.

Loterijske številke, izžrebane dne 20. t. m. Brno 33, 62, 45, 6, 70.

Najnovejše vesti.

Praga 21. Konečni izid deželnozborskih volitev (po ožjih volitvah) je ta-le: 46 Mladočehov, 27 liberalnih Nemcev, 2 nemška nacionalca, 2 člana kmečke stranke, 1 staročeh, 1 krščanski socialist.

Rim 21. Tukajšnji „Don-Chisciotte“ trdi, da kljubu pomirljivemu govoru lorda Salisburyja Rusija ni hotela vsprejeti predloga avstro-ogerskega ministra za zunanje posle Goluchovskega, ker smatra ista ta predlog kot nekaj poziv na skupno postopanje. Kongres zastopnikov evropskih držav sestane se še-le tedaj, kedar posamične države določijo vsaka za-se, kakó bi se najboljšje zagotovila sedanji dobi primerna uprava v Turčiji.

Aite & Zadnik - Trst
Via Nuova na voglu via S. Lazzaro.
Priporočam slav. občinstvu svojo prodajalnico z manufakturim blagom. V zalogi nahajam se povsem najnovejše blago, toliko za ženske kolikor za moške in deca. Veliki izbor platna, bombaževine, perila, robcev volnenih in svila. Velika zaloga vseh potrebščin za življenje in krojač. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni trakovi in tudi trakovi slovenskih barv.
Priporočata se št. gg. učiteljem v mestu in na deželi za vse potrebščine šolskih ročnih del. Uzorci se pošiljajo na zahtevo franco.

Sloveci prašek za zobe
prof. dr. Haiderja je najboljšo sredstvo za čuvanje zob pred gnjilobo ter jih čisti, ne da bi oškodoval steklenino.
V skatlicah po 30 in 50 kvč. izključno v promovani lekarni
PRAXMARER „Ai due Mari“ Trst, veliki trg.

Tinct. : Stomach : comp.
Svetega Jakoba želodečne kapljice.
Skoz več let skušano domače zdravilo, si pospešuje prebavk in tek povečuje itd. Steklenica 60 na. in 1 gld. 20 nč. Kakor domače živocokrepilno sredstvo prve vrste, dizzal se je skozi vočletno rabo dra Liebera Hvece okrepiljoči eliksir (Tinct. chinæ nervtica comp.) — Vastvena znamka † in sidro — steklenice po gld. 1, 2 in 3-50. Po liečnikih in uradnih predpisih pripravljenih v lekarni M. Fanta v Pragu (glavna zaloga); Lekarna Serravallo v Trstu; dalje: lekarna I. Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefansplatz, kakor tudi v drugih lekarnah.